

TỔ CHỨC HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA GẮN VỚI RÈN LUYỆN BẢN LĨNH CHÍNH TRỊ VÀ NĂNG LỰC NGHỀ NGHIỆP CHO HỌC VIÊN CÁC NHÀ TRƯỜNG QUÂN ĐỘI

Nguyễn Công Hoan, Nguyễn Thành Trung, Tạ Quang Huy
Tiểu đoàn 1, Trường Sĩ quan Lục quân 2

Tóm tắt: Bài viết phân tích vai trò của hoạt động ngoại khóa trong việc rèn luyện bản lĩnh chính trị và phát triển năng lực nghề nghiệp cho học viên các nhà trường quân đội. Trên cơ sở đánh giá thực tiễn, tác giả chỉ ra rằng hoạt động ngoại khóa, nếu được tổ chức khoa học và gắn với mục tiêu đào tạo, sẽ góp phần quan trọng trong việc củng cố lập trường tư tưởng, phát triển kỹ năng nghề nghiệp và hoàn thiện phẩm chất của người sĩ quan tương lai. Đồng thời, bài viết đề xuất một số giải pháp như định hướng tổ chức phù hợp, tăng cường gắn kết với thực tiễn đơn vị, phát triển hoạt động học thuật, ứng dụng công nghệ số và nâng cao sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục. Những giải pháp này nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động ngoại khóa, đáp ứng yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam chính quy, tinh nhuệ, hiện đại.

Từ khóa: Hoạt động ngoại khóa; bản lĩnh chính trị; năng lực nghề nghiệp; học viên quân đội; giáo dục quân sự.

ORGANIZING EXTRACURRICULAR ACTIVITIES LINKED TO FOSTERING POLITICAL STEADFASTNESS AND PROFESSIONAL COMPETENCE FOR CADETS AT MILITARY SCHOOLS

Abstract: This article analyzes the role of extracurricular activities in cultivating political fortitude and developing professional competence for students in military schools. Based on practical evaluation, the author points out that extracurricular activities, if organized scientifically and linked to training objectives, will significantly contribute to strengthening ideological stance, developing professional skills, and perfecting the qualities of future officers. Simultaneously, the article proposes several solutions such as appropriate organizational orientation, strengthening ties with unit practices, developing academic activities, applying digital technology, and enhancing coordination among educational forces. These solutions aim to improve the effectiveness of extracurricular activities, meeting the requirements of building a regular, elite, and modern Vietnam People's Army.

Keywords: Extracurricular activities; political fortitude; professional competence; military students; military education.

Nhận bài: 14/03/2026

Phản biện: 15/04/2026

Duyệt đăng: 20/04/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong hệ thống giáo dục và đào tạo của Quân đội nhân dân Việt Nam, các học viện, nhà trường quân đội giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc đào tạo đội ngũ sĩ quan cho toàn quân. Người sĩ quan tương lai không chỉ cần có trình độ chuyên môn quân sự vững vàng mà còn phải có bản lĩnh chính trị kiên định, phẩm chất đạo đức trong sáng, ý chí chiến đấu cao và năng lực tổ chức, chỉ huy đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong mọi điều kiện.

Trong quá trình đào tạo ở các nhà trường quân đội, ngoài hoạt động học tập chính khóa, các hoạt động ngoại khóa đóng vai trò quan trọng trong việc bổ trợ và hoàn thiện quá trình giáo dục. Thông qua các hình thức hoạt động đa dạng như sinh hoạt chính trị, nghiên cứu khoa học, hoạt động văn hóa, thể thao, hoạt động xã hội, trải nghiệm thực tiễn tại đơn vị cơ sở..., học viên có điều kiện rèn luyện bản lĩnh, ý chí, tinh thần tập thể và kỹ năng nghề nghiệp.

Thực tiễn giáo dục quân sự cho thấy, nếu được tổ chức khoa học và gắn chặt với mục tiêu đào tạo, hoạt động ngoại khóa không chỉ góp phần nâng

cao hiệu quả giáo dục chính trị, tư tưởng mà còn giúp học viên phát triển năng lực nghề nghiệp của người sĩ quan tương lai. Ngược lại, nếu tổ chức thiếu định hướng hoặc mang tính hình thức, hoạt động ngoại khóa khó phát huy được vai trò giáo dục. Vì vậy, nghiên cứu việc tổ chức hoạt động ngoại khóa gắn với rèn luyện bản lĩnh chính trị và năng lực nghề nghiệp cho học viên các nhà trường quân đội có ý nghĩa quan trọng đối với việc nâng cao chất lượng đào tạo sĩ quan trong tình hình hiện nay.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Vai trò của hoạt động ngoại khóa trong rèn luyện bản lĩnh chính trị và năng lực nghề nghiệp cho học viên các nhà trường quân đội

Trong đào tạo sĩ quan quân đội, bản lĩnh chính trị được xem là nền tảng quan trọng bảo đảm cho người quân nhân kiên định mục tiêu, lý tưởng chiến đấu và giữ vững lập trường trong mọi hoàn cảnh. Bản lĩnh chính trị của học viên không chỉ được hình thành thông qua các môn học lý luận chính trị mà còn được bồi dưỡng và củng cố trong

quá trình tham gia các hoạt động thực tiễn trong môi trường quân sự.

Hoạt động ngoại khóa là một bộ phận quan trọng của quá trình giáo dục trong các nhà trường quân đội. Đây là những hoạt động được tổ chức ngoài giờ học chính khóa nhưng vẫn nằm trong khuôn khổ chương trình giáo dục toàn diện của nhà trường. Thông qua các hoạt động này, học viên có cơ hội tiếp cận thực tiễn, mở rộng tri thức, rèn luyện kỹ năng và phát triển các phẩm chất cần thiết của người quân nhân.

Đối với việc rèn luyện bản lĩnh chính trị, hoạt động ngoại khóa tạo điều kiện để học viên được tham gia các hoạt động sinh hoạt chính trị, các diễn đàn trao đổi về lý tưởng cách mạng, truyền thống quân đội và trách nhiệm của người sĩ quan. Các chương trình tham quan di tích lịch sử, giao lưu với nhân chứng lịch sử, tìm hiểu truyền thống đơn vị... giúp học viên hiểu sâu sắc hơn về lịch sử đấu tranh của dân tộc và truyền thống vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam. Qua đó góp phần củng cố niềm tin, lý tưởng và ý thức trách nhiệm của học viên đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc.

Bên cạnh đó, hoạt động ngoại khóa còn có ý nghĩa quan trọng trong việc hình thành và phát triển năng lực nghề nghiệp của học viên. Thông qua các hoạt động nghiên cứu khoa học, diễn tập học thuật, các cuộc thi chuyên ngành, hoạt động thực tế tại đơn vị cơ sở..., học viên có cơ hội vận dụng kiến thức lý thuyết vào giải quyết các tình huống thực tiễn. Quá trình này giúp học viên rèn luyện tư duy quân sự, nâng cao khả năng phân tích và xử lý tình huống, đồng thời phát triển kỹ năng tổ chức, chỉ huy và làm việc tập thể.

Ngoài ra, các hoạt động văn hóa, thể thao và sinh hoạt tập thể trong môi trường quân sự cũng góp phần quan trọng trong việc hình thành tinh thần đoàn kết, kỷ luật và ý chí vượt khó cho học viên. Những phẩm chất này có ý nghĩa đặc biệt đối với người sĩ quan trong quá trình thực hiện nhiệm vụ tại đơn vị sau khi ra trường.

Tuy nhiên, thực tiễn cho thấy việc tổ chức hoạt động ngoại khóa ở một số nhà trường quân đội vẫn còn những hạn chế nhất định. Một số hoạt động chưa gắn chặt với mục tiêu đào tạo; nội dung tổ chức còn thiếu tính sáng tạo; sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong nhà trường chưa thật sự đồng bộ. Những vấn đề này đặt ra yêu cầu cần tiếp tục nghiên cứu và đề xuất các giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động ngoại khóa trong các nhà trường quân đội.

2.2. Một số giải pháp nâng cao hiệu quả tổ chức hoạt động ngoại khóa gắn với rèn luyện bản lĩnh chính trị và năng lực nghề nghiệp cho học viên các nhà trường quân đội

Thứ nhất, xây dựng định hướng tổ chức hoạt động ngoại khóa phù hợp với mục tiêu đào tạo sĩ quan trong điều kiện mới.

Để hoạt động ngoại khóa phát huy đúng vai trò giáo dục, trước hết các nhà trường quân đội cần xác định rõ định hướng tổ chức hoạt động này trên cơ sở mục tiêu đào tạo sĩ quan trong giai đoạn hiện nay. Hoạt động ngoại khóa không chỉ nhằm tạo môi trường sinh hoạt tập thể mà cần hướng tới việc hỗ trợ trực tiếp cho quá trình hình thành bản lĩnh chính trị và năng lực nghề nghiệp của học viên.

Các nhà trường cần lồng ghép nội dung giáo dục chính trị, truyền thống quân đội, đạo đức nghề nghiệp quân nhân và ý thức trách nhiệm đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc vào trong các chương trình ngoại khóa. Việc tổ chức hoạt động phải bảo đảm tính kế hoạch, có mục tiêu cụ thể, phù hợp với từng giai đoạn đào tạo và đặc điểm của từng chuyên ngành. Khi được định hướng đúng đắn, các hoạt động ngoại khóa sẽ trở thành môi trường quan trọng giúp học viên củng cố niềm tin chính trị, nâng cao ý thức tổ chức kỷ luật và phát triển phẩm chất của người sĩ quan tương lai.

Thứ hai, tăng cường gắn kết hoạt động ngoại khóa với thực tiễn nhiệm vụ của quân đội và môi trường đơn vị cơ sở.

Một trong những yếu tố quan trọng bảo đảm hiệu quả giáo dục của hoạt động ngoại khóa là tính gắn kết với thực tiễn quân sự. Vì vậy, các nhà trường cần đẩy mạnh tổ chức các hoạt động trải nghiệm thực tế tại đơn vị cơ sở, qua đó giúp học viên hiểu rõ hơn về môi trường công tác và yêu cầu nhiệm vụ của người sĩ quan sau khi ra trường.

Các chương trình giao lưu với các đơn vị chiến đấu, tham quan thao trường, bãi tập, tìm hiểu hoạt động huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu hoặc tham gia các chương trình “học kỳ tại đơn vị” có thể giúp học viên tiếp cận thực tiễn quân sự một cách sinh động. Thông qua quá trình quan sát, trao đổi và tham gia các hoạt động thực tế, học viên sẽ có điều kiện vận dụng kiến thức đã học vào thực tiễn, đồng thời hình thành tư duy nghề nghiệp và khả năng thích ứng với môi trường quân đội.

Thứ ba, phát triển các mô hình hoạt động ngoại khóa mang tính học thuật và nghiên cứu khoa học.

Bên cạnh các hoạt động chính trị và sinh hoạt tập thể, cần chú trọng phát triển các mô hình ngoại khóa gắn với học thuật và nghiên cứu khoa học. Các câu lạc bộ học thuật, diễn đàn khoa học trẻ, hội thi sáng kiến cải tiến kỹ thuật quân sự hoặc các cuộc thi tìm hiểu chuyên ngành có thể tạo môi trường thuận lợi để học viên trao đổi kiến thức và phát triển tư duy sáng tạo.

Thông qua các hoạt động này, học viên không chỉ củng cố tri thức chuyên môn mà còn rèn luyện năng lực phân tích, khả năng giải quyết vấn đề và kỹ năng trình bày, bảo vệ quan điểm khoa học. Đây là những năng lực quan trọng đối với người sĩ quan trong quá trình tổ chức, chỉ huy và xử lý các tình huống phức tạp trong thực tiễn quân sự.

Thứ tư, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số và các công cụ mô phỏng trong tổ chức hoạt động ngoại khóa.

Trong bối cảnh chuyển đổi số đang tác động mạnh mẽ đến mọi lĩnh vực của đời sống xã hội, việc ứng dụng công nghệ số trong giáo dục quân sự trở thành xu hướng tất yếu. Các nhà trường quân đội có thể khai thác các nền tảng công nghệ để tổ chức các hoạt động học thuật trực tuyến, diễn đàn trao đổi chuyên môn hoặc các cuộc thi tìm hiểu kiến thức quân sự trên môi trường số.

Bên cạnh đó, việc sử dụng các phần mềm mô phỏng huấn luyện quân sự, hệ thống thực tế ảo hoặc các công cụ hỗ trợ học tập thông minh cũng có thể được lồng ghép vào các hoạt động ngoại khóa. Những công nghệ này giúp học viên tiếp cận các tình huống huấn luyện một cách trực quan, qua đó nâng cao khả năng tư duy chiến thuật và kỹ năng xử lý tình huống trong môi trường tác chiến hiện đại.

Thứ năm, tăng cường sự phối hợp giữa các lực lượng giáo dục trong tổ chức hoạt động ngoại khóa.

Hiệu quả của hoạt động ngoại khóa phụ thuộc nhiều vào sự phối hợp chặt chẽ giữa các lực lượng giáo dục trong nhà trường, bao gồm cấp ủy, chỉ huy các đơn vị quản lý học viên, cơ quan chính trị, cơ quan đào tạo và đội ngũ giảng viên. Mỗi lực lượng cần phát huy vai trò của mình trong việc xây dựng kế hoạch, tổ chức và kiểm tra các hoạt động giáo dục.

Bên cạnh đó, cần chú trọng phát huy vai trò của tổ chức đoàn thanh niên và các tổ chức quần chúng trong việc tổ chức các hoạt động sinh hoạt chính trị, văn hóa, thể thao và nghiên cứu khoa học. Khi các lực lượng giáo dục phối hợp chặt chẽ và đồng bộ, hoạt động ngoại khóa sẽ được tổ chức một cách hiệu quả, tạo nên môi trường giáo dục toàn diện trong các nhà trường quân đội.

III. KẾT LUẬN

Hoạt động ngoại khóa giữ vai trò quan trọng trong quá trình giáo dục và đào tạo học viên ở các nhà trường quân đội. Khi được tổ chức một cách khoa học và gắn chặt với mục tiêu đào tạo, các hoạt động này sẽ góp phần bồi dưỡng bản lĩnh chính trị, phát triển năng lực nghề nghiệp và hoàn thiện phẩm chất của người sĩ quan tương lai.

Trong bối cảnh yêu cầu xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam ngày càng chính quy, tinh nhuệ và hiện đại, các nhà trường quân đội cần tiếp tục đổi mới nội dung và phương thức tổ chức hoạt động ngoại khóa, bảo đảm gắn chặt với nhiệm vụ đào tạo và thực tiễn quân sự. Qua đó góp phần nâng cao chất lượng đào tạo đội ngũ sĩ quan, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Bộ Quốc phòng (2020), Chiến lược phát triển giáo dục và đào tạo trong Quân đội giai đoạn 2021 - 2030, Hà Nội.
- Tổng cục Chính trị Quân đội nhân dân Việt Nam (2021), Công tác giáo dục chính trị trong Quân đội nhân dân Việt Nam hiện nay, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
- Nguyễn Văn Hùng (2020), *Giáo dục và đào tạo sĩ quan trong các học viện, nhà trường quân đội*, Nxb Quân đội nhân dân, Hà Nội.
- Phạm Minh Hạc (2018), *Giáo dục con người trong thời đại mới*, Nxb Giáo dục Việt Nam, Hà Nội.